

21.11.2016

ODŮVODNĚNÉ STANOVISKO VNITROSTÁTNÍHO PARLAMENTU K SUBSIDIARITĚ

Věc: Odůvodněné stanovisko Senátu Parlamentu České republiky týkající se návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepřacované znění)
(COM(2016)0270 – C8-0173/2016 – 2016/0133(COD))

Podle článku 6 protokolu č. 2 o používání zásad subsidiarity a proporcionality může každý vnitrostátní parlament ve lhůtě osmi týdnů ode dne postoupení návrhu legislativního aktu zaslat předsedům Evropského parlamentu, Rady a Komise odůvodněné stanovisko uvádějící, proč soudí, že dotyčný návrh není v souladu se zásadou subsidiarity.

V příloze naleznete odůvodněné stanovisko Senátu Parlamentu České republiky týkající se výše uvedeného návrhu nařízení.

Podle jednacího řádu Evropského parlamentu je za dodržování zásady subsidiarity odpovědný Výbor pro právní záležitosti.

SENÁT
PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY
10. FUNKČNÍ OBDOBÍ

546. USNESENÍ SENÁTU z 28. schůze, konané dne 19. října 2016

k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepracované znění)
/senátní tisk č. N 89/10/

Senát

I.

1. se seznámil s předloženým návrhem nařízení a vítá snahu Komise zlepšit fungování dublinského systému;

2. neshledal však důvod odchýlit se od své dosavadní odmítavé pozice k zavádění trvalých relokačních mechanismů povinných pro členské státy a dotčené osoby;

3. souhlasí s rámcovou pozicí vlády a žádá vládu, aby v Radě EU i v Evropské radě vystupovala proti přijetí nařízení, pokud by obsahovalo navrhovaný korekční přidělovací mechanismus a tzv. příspěvek solidarity;

4. zároveň vyzývá vládu, aby se nadále intenzivně podílela na finanční, materiální, technické a personální pomoci azylovým systémům členských států vystavených silnému migračnímu tlaku a aby v rámci Evropské unie prosazovala a podporovala přijetí a provádění takových opatření, která skutečně přispějí k řešení krize, zejména posílení kontroly nad vnějšími hranicemi EU, fungování přijímacích center (hotspotů), hlubší spolupráci se třetími zeměmi a účelnou humanitární pomoc v problémových regionech;

5. dospěl k závěru, že návrh nařízení, pokud jde o zřízení korekčního přidělovacího mechanismu a tzv. příspěvku solidarity, je z důvodů uvedených v bodech II. 1. až II. 4 tohoto usnesení v rozporu se zásadou subsidiarity ve smyslu čl. 5 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii;

6. přijímá proto k návrhu nařízení odůvodněné stanovisko o jeho rozporu se zásadou subsidiarity podle čl. 6 Protokolu o používání zásad subsidiarity a proporcionality připojeného ke Smlouvám;

II.

1. zastává názor, že zřízení korekčního přidělovacího mechanismu nemá skutečný přínos oproti stávajícím možnostem jednání členských států a nevede k dosažení vytyčených cílů, a proto není naplněn požadavek, že Unie smí jednat pouze tehdy, když cílů zamýšlené činnosti nemůže být uspokojivě dosaženo členskými státy a spíše jich může být lépe dosaženo na úrovni Unie, a to z následujících důvodů:

- Evropská unie má již k dispozici nástroje, které umožňují čelit nepřiměřenému tlaku na

některý členský stát, zejména čl. 78 odst. 3 SFEU, podle kterého ocitne-li se některý členský stát v nouzi v důsledku náhlého přílivu státních příslušníků třetích zemí, může Rada přijmout dočasná opatření ve prospěch takového státu a čl. 78 odst. 2 písm. c) SFEU, umožňující Unii zavést společný režim dočasné ochrany vysídlených osob v případě hromadného přílivu (směrnice 2001/55/ES o dočasné ochraně); - výše uvedené nástroje umožňují flexibilní reakci na krizové situace; Komise je však dosud využila pouze pro návrhy relokace žadatelů o mezinárodní ochranu povinné pro členské státy a dotčené osoby; naopak navrhovaný automatický korekční přidělovací mechanismus neumožňuje zohlednit okamžitou situaci a infrastrukturní kapacity jednotlivých států;

- návrh vzhledem ke svým parametrům nesměruje k řešení situací nepřiměřeného tlaku, nýbrž k trvalému přerozdělování žadatelů o mezinárodní ochranu mezi členskými státy bez jasných kritérií pro určení členského státu, kam má být žadatel relokován, a bez zohlednění vůle žadatelů;
2. shledává, že návrh v rozporu s čl. 5 Protokolu o používání zásad subsidiarity a proporcionality neobsahuje zevrubnou informaci umožňující posoudit soulad se zásadami subsidiarity a proporcionality, zejména pokud jde o tzv. příspěvek solidarity, jehož výše není v návrhu nijak odůvodněna a není stanoveno účelové určení tohoto příspěvku;
 3. je i nadále přesvědčen, že v souladu se zásadou subsidiarity musí být relokace žadatelů o mezinárodní ochranu věcí politického rozhodnutí každého členského státu, neboť právě členský stát ponese odpovědnost za další pobyt těchto osob na svém území, jak z hlediska poskytnutí zdravotní a jiné pomoci a jejich společenského, hospodářského a kulturního začlenění, tak i z hlediska zachování veřejné bezpečnosti; orgány členského státu pak také musejí nést politickou odpovědnost za případné selhání v tomto úkolu a občané členského státu musejí mít možnost dosáhnout změny státní politiky, což bude v případě přijetí automatického relokačního mechanismu na unijní úrovni vyloučeno;
 4. zastává názor, že nedobrovolně přemístěné osoby nebudou mít motivaci integrovat se do společnosti ve státě, kam byly přemístěny, a budou usilovat o přesun do těch členských států, kam by přirozeně směřovaly, v čemž jim nelze dlouhodobě bránit; tím značně vzrůstají bezpečnostní rizika, která budou s jejich pobytem spojena;
 5. uvítal by proto podrobnější zvážení širšího okruhu alternativ k současnému dublinskému systému;
 6. souhlasí rovněž s vládou, že je třeba zajistit vzájemnou provázanost návrhu s dalšími právními předpisy EU v oblasti azylové politiky, a proto se bude podrobně zabývat souvisejícími návrhy předloženými v červenci Komisí;
 7. podporuje prvky návrhu směřující ke stanovení jasných pravidel pro žadatele o mezinárodní ochranu, zejména
 - povinnost zůstat v členském státě, který je příslušný k vyřízení žádosti;
 - posílení práv nezletilých osob bez doprovodu;
 - důraz na automatické navracení osob, které na území EU přišly z prvních zemí azylu, bezpečných třetích zemí a bezpečných zemí původu;

- zřízení systému registrace žádostí o azyl, neboť v oblasti azylové politiky je třeba shromažďovat a sdílet spolehlivé informace;
- zrušení tzv. cesačnických ustanovení umožňujících dodatečnou změnu státu příslušného k projednání žádosti;
- snahu o zamezení druhotným pohybům žadatelů v rámci Evropské unie, zejména povinnost přijmout zpět osoby s udělenou mezinárodní ochranou, které se neoprávněně nacházejí v jiném členském státě;

8. má však pochybnosti ohledně dalších prvků návrhu:

- zkrácení lhůt upravených v nařízení by mohlo přispět k rychlejšímu rozhodování, avšak může narážet na kapacitní meze členských států; v návrhu přitom nejsou řešeny následky marného uplynutí lhůt;
- není vhodné omezovat právo státu převzít příslušnost k projednání žádosti z humanitárních důvodů, neboť se v zásadě jedná o prvek dobrovolné solidarity;
- některá omezení práv žadatelů o mezinárodní ochranu mohou narážet na ústavní a mezinárodní závazky členských států, např. zákaz poskytovat žadatelům nacházejícím se mimo členský stát, který řízení vede, jakoukoli materiální pomoc s výjimkou neodkladné zdravotní péče, může být problematický, pokud nedojde k rychlému převzetí osoby příslušným státem;
- sankce pro nespolupracující žadatele spočívající ve snazší možnosti státu odmítnout jejich žádost mohou být kontraproduktivní, neboť mohou vést k tomu, že se v členských státech budou hromadit osoby, které nezískaly mezinárodní ochranu, ale zároveň je nelze nikam navrátit;

III.

1. žádá vládu, aby Senát informovala o tom, jakým způsobem zohlednila toto stanovisko, a o dalším vývoji projednávání;

2. pověřuje předsedu Senátu, aby toto odůvodněné stanovisko postoupil předsedům Evropské komise, Evropského parlamentu a Rady EU.

Milan Štěch v. r. předseda Senátu

Zdeněk Papoušek v. r. ověřovatel Senátu